Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henri Schalck, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe sése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe sése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe sése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 155. Braşovŭ, Mercurĭ 11 (23) Iulie 1890.

Braşovŭ, 10 Iulie st. v.

Amŭ ḑisŭ, că trebue sĕ revenimŭ mai pe largŭ asupra corespondenţei, apărute în numĕrulŭ de erĭ alŭ fóiei nóstre, privitóre la şedinţa consistoriului plenarŭ din Oradea mare dela 9 Iulie n. a. c.

Amŭ ţinutŭ sĕ-o publicămŭ *cu tóte observările ei*, pentru ca cetitorii noştri avêndŭ înaintea ochilorŭ împărtăşirile unuia, care a fostŭ de faţă în consistoriu, asupra impresiunilorŭ primite acolo, sĕ cunóscă părerile, carĭ au preponderatŭ în consistoriulŭ plenarŭ atuncĭ, când acesta a luatŭ hotărîrea de a se lăpĕda de ḑiarele române şi a desaproba astfelŭ în modŭ demonstrativŭ şi atitudinea „Gazetei Transilvaniei" în cestiunea gimnasiului din Beiuşŭ.

Décă vomŭ resuma observările, ce le face corespondentulŭ din vorbă la enunciaţiunile Ilustrităţii Sale Episcopului, vomŭ ajunge la resultatulŭ, că tóte câte s'au făcutŭ în cestiunea gimnasiului din Beiuşŭ au fostŭ bine făcute şi că rĕu au lucratŭ numai foile şi cei ce au scrisŭ prin foi, căcĭ „fără temeiu au alarmatŭ întréga diecesă".

Acéstă părere n'are nicĭ măcarŭ avantagiulŭ de a fi nouă. De multŭ încă se jăluia părintele Lauran în contra acelora „carĭ au alarmatŭ diecesa".

Nou este numai unŭ momentŭ, ce s'a adusŭ înainte în consistoriu şi pe care se întemeiéză apostrofările dela finea corespondenţei amintite.

S'a redicatŭ adecă acusaţiunea în contra unora, carĭ suntŭ bănuiţĭ a fi alarmatŭ ei diecesa şi cărora li se impută, că în „timpurile mai bĕtrâne", neprovocaţĭ de nimenĭ, s'au oferitŭ a face guvernului nisce concesiunĭ necompatibile cu interesele de viéţă ale institutului de cultură românescŭ din Beiuşŭ.

N'avemŭ nicĭ o informaţiune detailată relativă la acéstă discusiune, despre care ni-s'a spusŭ într'o corespondenţă anterióră, că a fostŭ fórte înfocată. Prin urmare nicĭ nu ne putemŭ pronunţa asupra ei. Dér orĭ-câtŭ de multŭ s'ar fi pĕcătuitŭ în trecutŭ „în timpurile mai bĕtrâne", acésta nu putea sĕ schimbe nimicŭ din gravitatea situaţiunei presente.

Nu e vorba aicĭ de trecutŭ, ci de presentŭ şi mai multŭ încă, *de viitorŭ*. Décă unulŭ séu altulŭ a făcutŭ în timpurile mai bĕtrâne vr'unŭ „ofertŭ ruşinosŭ" cu privire la caracterulŭ gimnasiului din Beiuşŭ, séu la limba lui de propunere, recunóscemŭ, că provocarea la elŭ din partea guvernului a trebuitŭ sĕ amărĕscă sufletulŭ Episcopului într'unŭ momentŭ, când stăruia pentru păstrarea caracterului românescŭ alŭ institutului, dér totŭ aşa trebue sĕ recunóscemŭ, că acéstă provocare n'avea nicĭ o valóre, pentru-că „ofertulŭ ruşinosŭ" nu a fostŭ primitŭ, şi n'avea valóre nicĭ atuncĭ când ar fi fostŭ primitŭ.

Nu de multŭ citasemŭ cuvintele marelui istoriografŭ boemŭ Palacky, care ḑice, că „voturile şi îndatoririle nemorale se consideră după dreptulŭ divinŭ şi umanŭ ca neobligătóre."

Nu este nimenĭ aşa de susŭ pusŭ, ca sĕ pótă sacrifica dreptulŭ de esistenţă alŭ unui poporŭ şi acestŭ pasŭ sĕ aibă valóre obligătóre pentru acestŭ poporŭ.

Pline suntŭ paginele istoriei tuturorŭ neamurilorŭ de esemple, că drepturile unui poporŭ carĭ fură sacrificate de unii cu intenţiune, orĭ din slăbiciune, pentru aceea încă nu se perdŭ, ci fiindŭ reclamate de elŭ cu tăriă, se potŭ redobêndi.

Este dér o apucătură cu totulŭ nereuşită, de a voì, cum face autorulŭ corespondenţei din numĕrulŭ de erĭ alŭ „Gazetei", se înfăţişeze lucrulŭ astfelŭ, ca şi când tótă mişcarea în cestiunea gimnasiului din Beiuşŭ ar fi a se datori agitaţiunei unorŭ persóne, carĭ au marĭ pĕcate din „timpurile mai bĕtrâne".

Décă aşa ar fi, atuncĭ întrebămŭ unde ar rĕmâné naţiunea şi biserica română care trebue sĕ fiă gelósă pe drepturile şi pe cultura ei, fără considerare décă s'a aflatŭ în trecutŭ cineva, care sĕ le compromită orĭ chiar sĕ le jertféscă?

Nu, domnilorŭ, cu acéstă tactică nenorocită nu veţĭ uşura, ci numai veţĭ îngreuna posiţiunea Episcopului şi a guvernului diecesanŭ din Oradea, faţă cu clerulŭ şi poporulŭ, faţă cu biserica şi naţiunea română!

Décă ḑiarele române şi décă în specialŭ fóia nóstră, într'o cestiune atâtŭ de gravă, s'ar fi condusŭ de nisce motive aşa de miserabile, ca cele ce i se atribue în corespondenţa memorată, atuncĭ în adevĕrŭ, că n'ar merita decâtŭ dispreţulŭ părinţilorŭ din consistoriu.

Dér sĕ nu-'şĭ uite părinţii din consistoriu, că pressa română are o sfântă datoriă, care trebue sĕ fiă mai presusŭ de orĭ-ce consideraţii personale, de orĭ-ce tendinţe ale ómenilorŭ fatalĭ din timpurile bĕtrâne, orĭ ale ómenilorŭ fatalĭ din timpurile de adĭ şi acésta este datoria de a apĕra principiulŭ neperitorŭ, pe care se întemeiéză viéţa naţiunei şi a bisericei române.

Şi numai pentru acestŭ mare principiu de viéţă ne-amŭ ridicatŭ glasulŭ, numai pentru acesta am colaboratŭ în fóia nóstră nu ómenii trecutului, ci ai viitorului naţiei române!

Acésta amŭ ţinutŭ a-o declara faţă cu corespondenţa din numĕrulŭ de ierĭ înainte de a întra în meritulŭ lucrului.

Unŭ rĕu simptomŭ naţionalŭ.

Articululŭ nostru publicatŭ în foiletonulŭ „Gazetei Transilvaniei" dela 26 Iunie şi subscrisŭ *Unŭ Olteanŭ* a întêmpinatŭ mare rĕsunetŭ în România şi mai cu sémă în *„Constituţionalul"*, care de unŭ timpŭ încóce a începutŭ sĕ se ocupe seriosŭ cu cestiunile nóstre sociale şi literare. In acestŭ sensŭ, aflându sub titlulŭ de mai susŭ unŭ valorosŭ articulŭ de fondŭ în ḑisulŭ ḑiarŭ, ne grăbimŭ a'lŭ pune în vederea cetitorilorŭ noştri. Étă articululŭ:

In numĕrulŭ jurnalului nostru din 3 Iulie a. c. am publicatŭ foiţa bĕtrânei şi respectabilei „Gazetă a Transilvaniei", în care *„unŭ Olteanu"* se plânge în contra pĕcatelorŭ literaţilorŭ noştri de-a introduce nomenclatura streină în limba română.

Plângerea acésta este pe deplinŭ întemeiată, nu numai faţă cu casulŭ din chestiă, care în numita lucrare era *„Istoria Românilorŭ din Dacia"* a d-lui profesorŭ universitarŭ Al. D. Xenopulo, ci faţă cu aprópe întregulŭ nostru mersŭ literarŭ, afară de poesie şi nuvele.

In dreptŭ, în litere, în sciinţe, în medicină, precum şi în tecnică şi felu-ritele studii ale armatei, adecă în tóte ramurile instrucţiunii nóstre superióre, dai de espresiunĭ pocite şi urîte străine, acolo unde n'arŭ avé locŭ, pentru-că limba nóstră, dulce şi frumósă, posede destulă bogăţiă de cuvinte şi are destulă flexibilitate, ca espresiunile acele pocite şi urîte sĕ pótă fi înlocuite prin cuvinte curatŭ românescĭ.

La începutulŭ desvoltării nóstre literare, prin deceniulŭ alŭ 3-lea şi până la alŭ 7-lea alŭ vécului de faţă, încă mai trecea cu neologismele şi streinismele, dér adĭ, după ce deja amŭ serbatŭ nunta de argintŭ a Universităţii nóstre, după

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(4)

Gianettino l'Ingrese.

Novelă veneţiană, de F. de Gaudy.

„Dumneḑeule! Copilulŭ meu! Cruţare pentru Iohnnie" strigă desperatulŭ tată şi întinse braţele — atuncĭ banditulŭ smâncindŭ unŭ pistolŭ din brîu îlŭ sloboḑi. Echoulŭ resună profundŭ în pădure. Baronulŭ îşĭ puse mâna la inima atinsă de glonţŭ, şovăì şi ar fi căḑutŭ cu faţa în josŭ, dér Peppo sărì ca unŭ tigru asupra pradei sale, îlŭ apucà cu putere şi-lŭ aruncà în valea spumegândă. De două-orĭ se ivì corpulŭ pe suprafaţa apei — apoi totulŭ se liniştì.

„Bĕtrânulŭ e mortŭ", strigà asasinulŭ „acum îi vine rêndulŭ copilului. Unde ai pusŭ puiulŭ de năpârcă, Mauricio?"

„Ce? vrei sĕ ucidĭ pe scumpulŭ meu ângerŭ, tu sufletŭ fără de lege", esclamà femeea aruncându-se la picióre le bărbatului sĕu. „Nu voiu puté suferi acésta. Elŭ e copilulŭ meu, l'am avutŭ în braţe." — Apoi ridicându-se în picióre ḑise:

„Cércă sĕ atingĭ, puişorulŭ meu — îţĭ voiu scóte ochii."

„La o parte femeă", se rĕstì Peppo. „Copilulŭ e din némŭ ereticŭ. Décă vomŭ puté stârpi secta acésta, vomŭ moşteni împĕrăţia cerului. Cugetă la cuvintele părintelui Girolamo."

„Iţĭ spunŭ, că nu! copilulŭ nu e ereticŭ, elŭ pórtă la gâtŭ o cruce de coralŭ roşu. Pe când îlŭ ţineamŭ în braţe, am sărutatŭ crucea. Acestŭ copilŭ e din părinţĭ curatŭ catolicŭ." Nedecisŭ îşĭ lăsà banditulŭ mânile în josŭ.

„Peppo, dragulŭ meu Peppo", ḑise femeia linguşindu-lŭ. „Lasă-mi-lŭ. Tocmai atâtŭ de mare ar fi fostŭ şi Gianettino alŭ nostru, décă frigurele nu i-ar fi curmatŭ viéţa — O, Isuse! Lasă-lŭ sĕ trăiască. Nu atrage mânia cerésca asupra capului tĕu, — nu ucide o fiinţă nevinovată!"

„Arată-mĭ crucea, femeiă, atuncĭ îţĭ voiu crede."

Mauricia alergà în unghiulŭ camerei, în care şedea miculŭ copilŭ, îlŭ luà de mână drăgostindu-lŭ, îi desfăcù la peptŭ cămaşea. Copilulŭ purta o cruciuliţă de coralŭ încadrată în aurŭ, pe care erau gravate cunoscutele litere I. H. S. încunjurate de capete de ângerŭ. Cruciuliţa era legată de gâtŭ cu o panglică de mătase albastră. Peppo, ca semnŭ că-i dăruesce viéţa copilului, îşĭ acăţà carabina în cuiu. Apoi duse sticla cu rachiu la gură şi beù, apoi înjurà pe Santo, fiind-că credea, că s'a băgatŭ într'o cârciumă şi s'a îmbĕtatŭ, séu póte a fugitŭ cu banii, totŭ aşa înjura şi pe Englesii, carĭ răpescŭ copiiĭ creştinilorŭ adevĕraţĭ.

Pe Englesŭ nu l'ar fi înjuratŭ atâtŭ, décă ar fi sciutŭ, că părinţii copilului erau Irlandesĭ, va sĕ ḑică totŭ atâtŭ de zeloşĭ catolicĭ ca şi elŭ.

Elŭ însĕ nu avea cunosciinţă, că mai suntŭ creştinĭ şi afară de Italia. Mauricia nu mai putea de bucuriă din causa triumfului ce'lŭ obţinuse, îlŭ săruta şi'lŭ drăgostea pe miculŭ copilaşŭ, şi-i spunea felŭ de felŭ de minciunĭ, că tatălŭ sĕu a plecatŭ şi că mâne va venì îndĕrĕtŭ şi'i va aduce strugurĭ şi portocale. Pĕcatŭ numai, că copilulŭ, afară de limba englesă, nu scia alta, aşa că tóte mângăerile Mauriciei erau zadarnice. O mângăere mai cu efectŭ revĕrsa asupra sa — somnulŭ.

Mauricia 'lŭ învĕlì într'o plapomă, îlŭ puse în patulŭ ei, făcù trei crucĭ peste elŭ şi'lŭ recomandà tuturorŭ sfinţilorŭ. Căpitanulŭ însĕ'şĭ luà pălăria, împodobită cu sfinţĭ, de pe capŭ, îngenunchià şi-şĭ începù obicĭnuita rugăciune, când Santo celŭ multŭ aşteptatŭ întrà clătinându-se.

„Porcŭ de câne", 'i strigà Peppo. „Unde ai statŭ atâta?—Eştĭ beatŭ. Unde suntŭ banii? -- Dă'i încóce!"

„Ba", rĕspunse Santo cu o voce nesigură, cercândŭ sĕ se sprijinéscă de zidŭ pentru ca sĕ nu cadă — „Eu beatŭ? Ce, sunt catârŭ, sĕ stau deşteptŭ ḑi şi nópte fără ca sĕ gustŭ ceva? Sĕ mergĭ până la Florenţa şi îndĕrĕtŭ — ba încă sĕ fii prigonitŭ ca o vulpe, *Corpo di Jiove* — ce credĭ? Ţine săculeţulŭ afurisitŭ şi dă-mĭ de beutŭ".

Elŭ aruncà la pămêntŭ punga cea grea şi fără a-şĭ mai cere permisiune apucà sticla cu Aleatico şi o puse la gură. Cu privirea încruntată 'lŭ fixà căpitanulŭ. Santo după unŭ gălgăitŭ de ḑece minute aruncà prin uşă sticla gólă, apoi se trânti la pămêntŭ. Căpitanulŭ numai cu mare greutate putù sĕ'lŭ întrebe despre causa întârḑierei sale.

Santo, îndată după primirea banilorŭ, plecà către séră, chiar nóptea, eşì

ce nu mai suntemŭ numĕraţĭ între popórele lipsite de cultură din Europa, adĭ pociturile streine întroduse în literatura nóstră suntŭ *unŭ rĕu simptomŭ naţionalŭ*, suntŭ pornirĭ, carĭ ne vorŭ atrage condamnarea din partea lumei literare internaţionale.

Continuândŭ pe calea acésta începută, bucurându-ne de orĭ-ce gunoiu străinŭ, pentru ca sĕ ne clădimŭ o limbă şi o literatură *naţională-română*, noi din ḑi în ḑi vomŭ deveni mai caraghioşĭ între celelalte popóre culte ale Europei, şi din ḑi în ḑi vomŭ deveni mai puţinŭ naţionalĭ şi mai puţinŭ românĭ, pentru-că ḑi de ḑi limba nóstră va deveni mai puţinŭ românéscă.

Şi adĭ, mai multŭ ca în totŭ trecutulŭ istoricŭ, celŭ mai doveditorŭ şi mai puternicŭ caracterŭ naţionalŭ alŭ orĭ şi cărui poporŭ civilisatŭ din lume este limba.

Şi noi cu toţii, susŭ până la savanţii de primulŭ rangŭ, la premiaţii Academiei române, la profesorii de Universitate, noi o schimonosimŭ.

Efectulŭ acesta neplăcutŭ, păgubitorŭ şi condamnabilŭ neapĕratŭ că trebue sĕ'şĭ aibă causa sa.

Care este adevĕrata causă în casulŭ de faţă? Este una, orĭ mai multe cause? Eu credŭ, că suntŭ mai multe, şi étă carĭ:

In véculŭ nostru se trăesce repede, se muncesce repede, se face carieră şi mare reputaţiă totŭ repede, este véculŭ vaporului şi alŭ electricităţii, şi ambe aceste puterĭ suntŭ grăbite în manifestaţiile lorŭ fisice.

In graba acésta generală chiar şi savanţii cei grei ai timpului suntŭ grăbiţĭ în produsele lorŭ sufletescĭ — din fericire însĕ nu toţĭ. Cărţile de adĭ se scriu cu mai multă nesciinţă de câtŭ cu sciinţă, marfă uşóră, marfă de piéţă, marfă trecĕtóre şi prin urmare de puţinŭ folosŭ trainicŭ. La alcătuirea lorŭ se ţine în vedere mai alesŭ partea materială — paraua câştigată ca premiu academicŭ şi ca resultatŭ alŭ tratificării, de câtŭ partea etică. Aprópe în tótă lumea se muncesce astfelŭ pe calea literară — dér numai din unele părţĭ anumite ale familiei literare, din cei grăbiţĭ de a ajunge departe în societate.

Voiţĭ unŭ esemplu clasicŭ? Étă-lŭ:

D-rulŭ Langlebert, într'unŭ fórte renumitŭ tratatŭ practicŭ asupra bólelorŭ speciale, tipăritŭ în anulŭ 1888, vorbindŭ despre o epidemiă a numitelorŭ bóle, ḑice următórele: „*Voici une singulière epidémie provoquée, en lechant les yeux. Elle a éte observée par le dr. Tephlianchnis, dans le district de Glakowski, en Roumanie.*„*)

*) Étă o singulară epidemiă, provocată prin lingerea ochilorŭ. Ea a fostŭ observată de Dr. Tephlianchnis, în districtulŭ Glakowski în România.

Se póte ceva mai instructivŭ?

Pănă la culmea acésta d. Al. Xenopulo încă n'a ajunsŭ.

A doua causă este negligenţa, care ne-a cuprinsŭ mai alesŭ pe noi Românii d'a ne instrui prin călĕtoritŭ.

Călĕtoritulŭ pentru instrucţiune — unŭ factorŭ culturalŭ de puternică valóre — la noi Românii este aprópe necunoscutŭ.

Noi anŭ de anŭ trecemŭ cu ḑecile de mii hotarĕle ţĕrii, dér trecemŭ la Parisŭ orĭ la băi, şi în asemenea împrejurărĭ călĕtorimŭ cam cu ochii închişĭ, pentru-că avemŭ altă ţîntă şi nu instruirea.

Nu totŭ aşa facŭ alte popóre.

La Englesŭ, la Italianŭ, şi mai alesŭ la Germanŭ, abia au începutŭ vacanţele şi deja cea mai mare parte a tineretului licealŭ şi universitarŭ ia ghiozdanulŭ în spinare, bastonulŭ la mână, şi aide la voiajŭ de instrucţiune, doi câte doi, căcĭ la cale este bine sĕ fiă cu soţŭ, cu unu, dér nu cu mai mulţĭ, pentru-că atuncĭ se întêmplă uşorŭ certe şi împărecherĭ.

La noi câţĭ tinerĭ facŭ pe anŭ asemenea escursiunĭ? Câţĭ dascălĭ şi savanţĭ?

Noi nu ne cunóscemŭ ţéra nóstră, ér ţĕrile române vecine ne suntŭ mai necunoscute decâtŭ Japonia şi China. Atuncĭ ce minune este, că scriemŭ „Verespatak“ în locŭ de Roşia, „Veczel“ în locŭ de Viţelŭ şi „Klein-Schenk“ în locŭ de Cincu micŭ?

O adevĕrată minune este, că mai credemŭ, că suntŭ în lume încă şi alţĭ Românĭ afară de noi, pe carĭ şi aşa *din dragoste frăţéscă* îi numimŭ Ungurenĭ.

A treia, şi ultima causă, este lipsa adevĕratului sentimentŭ naţionalŭ. Noi Românii trăindŭ în lume ne purtămŭ romanitatea nóstră cu unŭ adevĕratŭ simţŭ de jenă. Décă în ţéră ne chiamă „Brăilescu“ — îndată ce trecemŭ graniţa ne chiamă Brailesco, — vorbimŭ în cupeulŭ trenului numai franţuzeşte între noi şi ne ferimŭ ca de focŭ ca sĕ ne dămŭ de Românĭ. Aşa este *maioritatea* şi nu o mică fracţiune din societatea nóstră.

Atuncĭ cum se póte nasce literatură adevĕratŭ naţională? Cum se póte aduce limba nóstră frumósă şi dulce la unŭ gradŭ de desvoltare asemenea cu limbile culte din lume?

Cum póte trăi patria română şi desvolta acelŭ belşugŭ de putere, care sĕ ne garanteze existenţa nóstră pe vécurĭ depărtate?

Dómne! unŭ simţĕmêntŭ de jale ne cuprinde, când ne gândimŭ la rĕspunsulŭ unorŭ astfelŭ de întrebărĭ, şi nădejdea nóstră stă în tineretulŭ nostru, care păşindŭ cu energiă pe adevĕrata cale a vieţii nóstre naţionale, muncindŭ cu falŭ şi bucuriă pentru gloria numelui românŭ, nu va cădé în pĕcatele generaţiilorŭ de faţă.

Nădejdea nóstră stă în tineretulŭ nostru, care imitândŭ pe confraţii lorŭ din luminata Europă apusană, îşĭ va folosi vacanţele totŭ astfelŭ, visitândŭ mai întêiu ţéra sa, apoi vecinele ţĕrei române şi aşa mai departe, lărgindu-şĭ orisontulŭ vederii ş'alŭ cunoscinţelorŭ, precum îşĭ vorŭ întări şi individualitatea lorŭ personală, ajungêndŭ la convingerea, că: în lume trăindŭ şi muncindŭ, este o fală d'a fi şi a simţi românesce; fală, pentru-că poporului acestuia sórta i-a încredinţatŭ una din cele mai falnice şi mai grele misiunĭ din viéţa popórelorŭ.

Tineretulŭ bine călĕuzitŭ va vindeca multe simptome rele naţionale. (N).

DIN AFARĂ.

Abdicarea principelui Ferdinand şi proclamarea independenţei Bulgariei.

„Hamburger Nachrichten“ scrie despre abdicarea principelui Ferdinand următórele: Décă principele Ferdinand ar abdica, s'ar restabili *status quo ante* şi noua alegere a principelui, după tótă probabilitatea, s'ar face aşa, că Rusia n'ar protesta contra alegerei şi-a întărirei ei de către Pórtă. In casulŭ acesta aşa-déră pacea Europei n'ar fi periclitată, ci mai multŭ asigurată *prin eschiderea unui factorŭ periculosŭ*. La încurcăturĭ avemŭ sĕ ne aşteptămŭ numai în casŭ când Pórta s'ar amĕgi pe sine şi s'ar abate dela atitudinea sa reservată şi înţeléptă de până acum, faţă cu cei din Sofia, şi ar folosi ca unéltă inimicilorŭ Rusiei, carĭ se ascundŭ după spatele lui Stambulov. Nu mai póte fi nicĭ o îndoélă, că îndată ce s'ar întêmpla ceva ce-ar vătăma tractulŭ dela Berlinŭ, Rusia n'ar şovăi unŭ momentŭ de-a se considera deslegată de tractatŭ şi astfelŭ libertatea de acţiune, recâştigată pe deplinŭ, ar folosi-o în Balcanĭ după cum va corespunde mai bine intereselorŭ sale.

Contrarŭ cu cele spuse de fóia germană, „Temps“ din Parisŭ scrie, că în Bulgaria *fără îndoélă* se pregătescŭ grave evenimente. Fiă-care este convinsŭ, că principele Ferdinand îndată ce se va reîntórce pe pământŭ bulgarŭ va proclama independenţa Bulgariei. Ba se vorbesce şi aceea, că principatulŭ va fi ridicatŭ la rangulŭ de regatŭ. Mulţime de agenţĭ bulgarĭ s'au dusŭ în Macedonia şi, după cum se vorbesce, de-o dată cu proclamarea independenţei va isbucni în Macedonia o revoluţiune. Pórta e încunosciinţată despre tóte acestea şi a începutŭ sĕ-şĭ întăréscă deja garnisónele din Macedonia, ca nu cumva sĕ fiă surprinsă. Nu se scie, décă Rusia se va mulţumi c'o simplă protestare, orĭ va păşi pe tĕrêmulŭ de acţiune, precum nu se scie nicĭ aceea, ce atitudine va lua Germania şi Austro-Ungaria faţă cu lovitura de statŭ ce se pregătesce.

Esercițiile de nópte ale armatei ruse.

In tabĕra dela Krasnoje-Selo s'au începutŭ esercițiile mai micĭ ale trupelorŭ rusescĭ, dându-se deosebită atenţiune esercițiilorŭ de nópte, şi anume când nopţile suntŭ noróse şi întunecóse. La aceste esercițiĭ jócă mare rolŭ despărţĕmintele de voluntarĭ compuse din soldaţii cei mai dibacĭ, mai puternicĭ şi mai vicleni. Fiă-care parte de trupe are unŭ astfelŭ de despărţĕmêntŭ, ai cărui ostaşĭ érna facŭ vênătóre şi se pregătescŭ pentru acestŭ scopŭ prin marşurĭ îndelungate, împreunate cu ostenelĭ şi lipsurĭ, prin deosebite esercițiĭ în serviciulŭ de recunóscere nóptea.

Ataculŭ de nópte asupra posiţiunei inimice se face astfelŭ, că mai ânteiu se recunósce posiţiunea de către singuraticĭ soldaţĭ dintre acei voluntarĭ. Ei încércă sĕ ajungă neobservaţĭ prin linia sentinelelorŭ inimice, têrêndu-se adese-orĭ încetŭ înainte, şi recunoscŭ apoi cele mai bune puncte de atacŭ. La întórcere facŭ anumite semne, ce se cunoscŭ chiar nóptea, de pânză orĭ hârtiă albă, atêrnându-le undeva. Conducêndŭ apoi trupele la atacŭ, prin aceste semne ajungŭ tocmai la posiţiunea inimică. Pentru-ca diferitele corpurĭ de trupe, însărcinate cu ataculŭ de nópte, sĕ nu'şĭ pérḑă legătura între sine, ceea ce în întunerecŭ uşorŭ se póte întêmpla, voluntarii, carĭ mergŭ înainte ca tiraliorĭ, îşĭ dau mereu semnele optice prin micĭ artificii, orĭ prin micĭ felinare, ce le ţinŭ la spate, aşa că inimiculŭ nu póte observa lumina lorŭ.

Cu deosebire instructivŭ a fostŭ în ḑilele acestea unŭ esercițiu de nópte alŭ regimentului de gardă semenovicŭ, care a întreprinsŭ cu mai multe despărţĕminte unŭ atacŭ asupra posiţiunei inimice şi au pĕtrunsŭ deodată toţĭ în acésta în modŭ cu totulŭ surprinḑĕtorŭ. Esercițiile de nópte se vorŭ face şi de masse mai marĭ de trupe. Se vede, că e nisuinţa d'a se cultiva şi desvolta în armata rusă aceste esercițiĭ într'unŭ modŭ de luptă, care sĕ trécă aşa ḑicêndŭ în carne şi sânge.

Răpiţĭ de brigandĭ.

O telegramă din Constantinopolŭ împărtăşesce, că inginerulŭ de secţiune Ferdinand de Gereon şi inginerulŭ Mejor, unulŭ dintre conducĕtorii construirei căii ferate Ismid-Angora, amêndoi supuşĭ austriacĭ, au fostŭ răpiţĭ în 16 l. c. între Adabazar şi Eşkişehir de nisce brigandĭ cerchezĭ. Aceştia cerură unŭ preţŭ de rĕscumpĕrare de 3000 punţĭ sterlingĭ.

---

prin pórta San Gallo. In zorĭ de ḑi trecù şi prin Fiesole şi se afla tocmai pe înălţimea dela Villa Gerini, când se întêlnì cu unŭ carabinerŭ. Acesta se cam uita cu códa ochiului la Santo, călărì mai departe uitându-se din când în când în dĕrĕt. Santo'şĭ iuţì paşii, şi séu că au sunatŭ banii din pungă, séu că dracu şi-a vêrîtŭ códa, destulŭ că gendarmulŭ îşĭ întórse calulŭ şi începù sĕ urmăréscă pe Santo. Acesta chiar cu pericolulŭ de a fi jumulitŭ de viu, se aruncà peste unŭ gardŭ de chiparoşĭ, îlŭ trecù cu mare greutate, fugì prin pădurea de măslinĭ şi ajunse fericitŭ lângă o pesceră, care nu era mai mare ca o gaură de vulpe. Acolo se vîrî elŭ şi aşteptà şése, şépte óre, până când se convinse, că carabinerulu se retrase. Aprópe mortŭ de fóme şi de sete se târî din gaura acésta şi mergêndŭ ajunse la cârciuma *delle tre maschere*, cerù o porţiune de salamŭ şi o buteliă de vinŭ. După aceea mai beù încă vre-o şépte butelii. Santo 'şĭ aduse în fine aminte de misiunea sa, o luà la fugă peste munţĭ şi pădurĭ şi ajunse cu o oră mai târḑiu, pentru-ca sĕ scape pe Englesŭ.

Peppo Ceccarelli în timpulŭ istorisirei banditului se uita posomorîtŭ în flacările focului. Mauricia plângea tare.

„Nu ţĭ-am datŭ sfatulŭ“, suspinà, ea „sĕ mai aşteptĭ o ḑi, séu douĕ. De ce nu m'ai ascultatŭ, iubitule?“

„Tacĭ, femeă, tacĭ, mĕ scoţĭ din fire. Stéua lui cea rea e de vină — nu eu. Trebuia sĕ-mĭ ţinŭ cuvêntulŭ. Décă nu — atuncĭ numele meu nu ar mai fi vrednicŭ sĕ figureze în gura locuitorilorŭ din ţinutulŭ acesta. Tacĭ. A fostŭ unŭ ereticŭ — unŭ hoţŭ de copiiĭ. Nu merita mai multŭ. Şi pe copilulŭ acesta nu putemŭ sĕ-lŭ dămŭ îndĕrĕtŭ, — cum l'amŭ şi puté da? Ţine-lŭ Mauricio. Sĕ moştenéscă elŭ banii — sĕ rĕmână copilulŭ nostru sĕ ia de soţiă pe Peppina nóstră. Mai bine va fi pentru elŭ, decâtŭ sĕ se întórcă la femeea cea eretică!“

*

Dispariţiunea unui nobilŭ Englesŭ şi a copilului sĕu, şi probabilŭ şi uciderea lorŭ, nicĭ chiar pe timpurile acelea nu se putea întêmpla, fără ca autorităţile sĕ facă cercetărĭ şi sĕ pună capetele bandiţilorŭ la preţŭ. Cadavrulŭ sdrobitŭ şi aprópe de necunoscutŭ alŭ lordului fù causa acestorŭ cercetărĭ. Puţinŭ timpŭ după aceea Peppo dispărù din ţinutulŭ acesta.

De bună sémă, că se convinse, că după-ce a sĕvêrşitŭ asasinatulŭ nu, mai spera a fi sigurŭ. Numele lui şi alŭ micului Iohnnie nu se mai auḑì. Banda se împrăscià pentru ca sĕ se alăture la alte cete de bandiţĭ.

* * *

Era în anulŭ 1832. Armata austriacă împrăscia cetele de insurgenţĭ, carĭ veniau din Bologna la Roma, restaurândŭ celŭ puţinŭ la părere liniştea. Guvernulŭ papalŭ era pré ocupatŭ în capitală cu liniştirea spiritelorŭ şi cu confiscarea averilorŭ, cu procesiunĭ şi proscrierĭ, pentru ca sĕ-şĭ pótă arunca privirile părintescĭ afară de zidurile cetăţei eterne. Aşa se întêmplà, că o cétă de individĭ desperaţĭ, fără avere şi patriă, se strînseră érăşĭ în cete prin pădurile munţilorŭ Albanĭ, Marsienĭ şi Volşcicĭ, şi din când în când năpăstuiau asupra Campaniei pentru-ca sĕ se lupte cu Austriacii până chiar aprópe de zidurile capitalei.

Cea mai temută bandă era a lui *Gianettino l'Ingrese.* Numele acestui căpitanŭ băgà grózà până la pragulŭ Quirinalului, chiar şi îndrăsneţii gendarmĭ ai şcólei napoleoniane aveau respectŭ şi frică de elŭ. Locuinţa sa era în nisce vizuinĭ sĕlbatice din munţĭ între Riofreddo şi Carzoli, aprópe de hotarele neapolitane şi papale. Poporulŭ se jura pe toţĭ sfinţii, că Gianettino e unŭ fermecătorŭ, că elŭ se află totŭ în acelaşŭ timpŭ în douĕ locurĭ, şi după împrejurărĭ se póte face chiar nevĕḑutŭ, că elŭ scie când plătescŭ arendaşii banii pentru moşii, şi aşa mai departe. O mare parte dintre aceştia se simţiau fericiţĭ, ca printr'o sumă anuală sĕ se bucure de protecţiunea temutului căpitanŭ şi se siliau care de care sĕ-lŭ aprovisioneze cu cele de lipsă pentru traiu. Elŭ era regele munţilorŭ Sabinĭ şi Marsienĭ. Poveştile cam eronate ale ţĕranilorŭ aflară îndată rĕsunetŭ la Roma şi ele circulau din gură în gură, din ce în ce mai esagerate. Se credea, că Gianettino este unŭ tînĕrŭ celŭ multŭ de 20 de anĭ, frumosŭ, ca Apollo, vitézŭ ca Cesar, viclénŭ ca generalulŭ Miolis, privindŭ cu dispreţŭ mórtea şi aruncândŭ banii cu mâna largă. In privinţa poreclei de

Precum anunță „Agence de Constantinople“, ambasadorii Austro-Ungariei și Germaniei, br. Calice și d-lŭ de Radovitz, au înmânuatŭ Porții o notă identică, în care, arătândŭ désa repețire a astorfelŭ de casurĭ, și necesitatea d'a se pune căpĕtŭ acestorŭ neajunsurĭ, în interesulŭ vadei Turciei și alŭ streinilorŭ, carĭ îșĭ consacră puterile, încredêndu-se în siguranța din țéră, cerŭ sĕ se ia cele mai severe mĕsurĭ.

Inginerulŭ Mejor a fostŭ liberatŭ de brigandĭ, ca sĕ aducă o miiă de punțĭ sterlingĭ, prețulŭ de rĕscumpĕrare. Societatea construirei liniei ferate a vrutŭ sĕ plătéscă suma, dér când Mejor ajunse cu banii la loculŭ hotărîtŭ, n'a mai găsitŭ acolo pe nimenĭ, fiindŭ-că soldații începuseră a urmări pe brigandĭ mai nainte de rĕscumpĕrarea lui Gerson. Brigandii se retrăseseră cu Gerson în munțĭ.

SCIRILE DILEI.

Concertŭ coralŭ în Brașovŭ. *Corulŭ Metropolitanŭ din Iașĭ* sub conducerea d-lui *Gavriilŭ Musicescu*, care s'a produsŭ dilele aceste cu estra-ordinarŭ succesŭ înaintea curții regale din Sinaia, va da poimâne, Joi, și în Brașov unŭ concertŭ. Corul este compusŭ din vre-o 40 de cântărețĭ și póte fi pusŭ alăturĭ cu corulŭ renumitŭ alŭ lui Slaviansky. Programa, care constă din trei părțĭ o vomŭ publica-o în numĕrulŭ de mâne împreună cu celelalte date. Atragemŭ atențiunea publicului nostru asupra acestei rarĭ și interesante producțiunĭ musicale, în sigura așteptare, că va lua parte la ea în numĕrŭ câtŭ mai mare.

***

Casŭ de mórte. Din Blașiu ni-se scrie: *Absolonŭ Șiarlea*, parochŭ gr. cat. în Sebeșiu și protopopŭ alŭ tractului cu același nume, a rĕposatŭ în 21 Iulie n. c. la 6 óre p. m. în Blașŭ, la amiculŭ sĕu Teod. Onișiorŭ, în călĕtoria sa spre Țapŭ. Inmormêntarea se va face Mercurĭ în 33 Iuliu st. n. la 3 óre d. a.

***

Convictulŭ gr. cat. din Sigetŭ. Ni-se împărtășesce, că concursulŭ de primire în convictulŭ gr. cat. românŭ din Sigetŭ, se va ține în 11 Augustŭ st. n. In acelŭ institutŭ se primescŭ tinerĭ gr. cat. românĭ din Maramurĕșŭ și pe spesele „Associațiunei pentru cultura poporului românŭ din Maramurĕșŭ“, ér pe lângă plata de 150 fl. pe an. scol. tinerĭ și din Maramurĕșŭ și din alte părțĭ. Petițiunile suntŭ a se trimite pănă'n 5 Augustŭ la d-lŭ *Titu Budu*, administratorele oficiului vicarialŭ din Maramureșŭ și directorele convictului, în Șugatagŭ, p. u. Akna Sugatag, în Maramureșŭ.

***

Alegere de diaconŭ. Sinodulŭ parochialŭ alŭ bisericei sf. Nicolae din locŭ a alesŭ Duminecă pe tênĕrulŭ absolventŭ de teologiă d-lŭ *Ionŭ Prișcu* ca diaconŭ.

***

Sosirea trenurilorŭ în stațiunĭ. Intêmplându-se în timpulŭ din urmă mai multe incidente pe calea ferată, direcția căilorŭ ferate ale statului a dispusŭ, că trenurile sĕ între în stațiunĭ și în halte cu cea mai mare pază și cu rótele neîmpedecate.

***

Distribuire gratuită de viță americană. Ministrulŭ ung. de agricultură face cunoscutŭ, că dă gratuitŭ viță americană, care resistă filoxerei, asociațiunilorŭ, reuniunilorŭ, autorităților ori comunelorŭ, care vréu sĕ planteze vii. Reuniunile sĕ se adreseze ministeriului prin reuniunea agricolă a comitatului respectivŭ, autoritățile, orĭ comunele prin jurisdicțiunea competentă pănă la 1 Septemvre n. a. c. Privații potŭ cumpĕra astfelŭ de vițe.

***

Furtună mare. In comitatulŭ Caraș-Severinŭ a fostŭ în diua de 13 n. c. unŭ îngrozitorŭ orcanŭ, care a causatŭ marĭ pustiirĭ. Arborĭ au fostŭ desrădĕcinațĭ, coperișe dela case luate, urlóie dĕrîmate, bucatele de pe câmpŭ împrăștiate. După orcanŭ urmă o ruptură de norŭ, din care causă rîurile Bega și Timișŭ au crescutŭ fórte tare.

***

Borseculŭ sub curatelă. Intre proprietarii băei dela Borszek și între două comune vecine e în curgere unŭ procesŭ, din care causă pănă la finea procesului, tribunalulŭ din Ciuc-Sereda a pusŭ baia Borszek sub curatelă. Hotărîrea tribunalului s'a publicatŭ în 14 n. c.

***

Focŭ. In Mico-Uifalău au arsŭ la 17 Iulie edificiile economice la 11 economĭ. Au peritŭ în flacărĭ și animale.

***

Ucigașulŭ și jefuitorulŭ Andreas Zintz, (Hintz) chelnerŭ, de nascere din Șaișŭ, a fostŭ prinsŭ în Calborŭ lângă Făgărașŭ, după-ce înzadarŭ s'a încercatŭ din nou sĕ fugă și după-ce unŭ gendarmŭ i-a tăiatŭ cu sabia 3 degete dela o mână. Zintz se află în temnița din Têrgu-Mureșului.

***

Inecatŭ. Băiatulŭ de 5 anĭ alŭ dilerului din Sighișóra, I. Zenn, suindu-se într'unŭ carŭ, cu care se căra năsipŭ, fŭ dusŭ la loculŭ de unde se lua năsipulŭ, intră în apă și se înecă.

***

Furtŭ. Vinerea trecută s'a furișatŭ dilerulŭ Mihailŭ Vancea, pedepsitŭ de mai multe orĭ pentru furtŭ, în locuința vĕduvei Maria Seceleanu din Scheiu și a furatŭ o păreche de cisme, ce voia sĕ le vêndă. Acum șéde Vancea la umbră.

***

Concertŭ. Musica militară va da mâne, în 23 Iulie n. unŭ concertŭ în grădina restaurației „Nr. 5“, décă timpulŭ va fi favorabilŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra. Intrarea de persónă 20 cr. v. a.

„Traianŭ Doda agitatorŭ.“

Erășĭ „agitéză“ generalulŭ, așa ne spune „Egyetértés“ dela 21 Iulie, în care cetimŭ următórele nostimade, ce i-se raporteză numitei foi din Lugoșŭ:

„Generalulŭ în retragere Traianŭ *Doda* îșĭ continuă cunoscuta sa agitațiune, stând în fruntea comunității de avere a fostului regimentŭ românŭ de graniță. Pănă acum într'adevĕrŭ acéstă comunitate de avere, despretuindŭ disposițiunile vĕdite ale legilorŭ, în manipularea sa internă, ba chiar și în afacerile disciplinare a formatŭ unŭ statŭ în statŭ. Acum însĕ fișpanulŭ *Jakabffy* Imre, ca comisarŭ guvernialŭ, s'a îngrijitŭ cu energiă, ca legea sĕ aibă valóre față cu Doda și față cu aderenții, carĭ compunŭ comitetulŭ comunității de avere. In câteva afacerĭ de disciplină, fișpanulŭ, ca comisarŭ guvernialŭ, a criticatŭ atitudinea comitetului declarândŭ, că în sensulŭ articulului de lege XXX din 1873, pădurile comunității de avere, fiindŭ proprietatea comunelorŭ fostului regimentŭ de graniță, *funcționarii comunității de avere încă suntŭ a se considera ca funcționarĭ comunalĭ.* In contra acésta Dodaiștii au înaintatŭ recursŭ, ér ministrulŭ încă i-a îndrumatŭ la lege, mai punêndŭ pe deasupra și art. de lege XXII din 1886, și a provocatŭ pe comunitatea de avere ca în afacerĭ de disciplină sĕ însciințeze mai întêiu pe viceșpanulŭ comitatului și în meritulŭ lucrului nu li-se permite sĕ aducă nicĭ o hotărîre. Cu o ocasiune mai de curêndŭ comisarulŭ guvernialŭ a provocatŭ sub rigóre pe comunitatea de avere, ca fiă-care hotărîre privitóre la relațiile de avere, la contracte, séu alte afacerĭ sĕ se aștérnă respectivelorŭ autoritățĭ comitatense spre aprobare. Traianŭ Doda a ridicatŭ protestŭ în contra acésta; comisarulŭ guvernialŭ însĕ a trimisŭ tóte actele spre deliberare la ministrulŭ de interne, care prin unŭ ordinŭ de erĭ *aprobă* disposițiunile comisarului guvernialŭ ca pe unele, carĭ corĕspundŭ pe deplinŭ legilorŭ și din contră protestele lui Traianŭ Doda, ca unele carĭ nu se baséză pe lege și suntŭ nemotivate, le desaprobă. Tot-odată ministrulŭ atrage atențiunea comitetului comunității de avere, că a mai desaprobatŭ odată nisuințele lui îndreptate contra amestecului legalŭ alŭ autoritățilorŭ și deja atuncĭ a declaratŭ, că *décă comitetulŭ va mai repeta acéstă atitudine, i-se va arăta, că comunitatea de avere nu e capabilă de a se guverna pe sine și independentŭ.* Urmarea acesteia nu póte fi alta, decâtŭ că ministrulŭ, pe basa dreptului ce i-lŭ dă legea, va disolva comitetulŭ actualŭ, ér décă noulŭ comitetŭ alesŭ va despreţui și elŭ autoritatea legei și va manifesta o atitudine contrară legilorŭ, *va face sĕ înceteze comunitatea de avere, ca o instituțiune de manipulare provisorire* Ordinațiunea ministrului a produsŭ mare spaimă în tabĕra Dodaiștilorŭ.“

De ordinulŭ satrapicŭ alŭ ministrului nu ne mirămŭ câtușĭ de puținŭ. Ce nu se póte întêmpla în țéra unguréscă? E vorba d'a nimici comunitatea, fiindcă e românéscă. Asta-i rĕsplata pentru sângele vĕrsatŭ de grănițerii românĭ pentru apĕrarea acestui pămêntŭ!

Darea de cânĭ.

Comitatulŭ Brașovului a lucratŭ unŭ statutŭ pentru darea de cânĭ, din care estragemŭ următórele:

Dela etatea de 3 lunĭ cânele e supusŭ la dare, și anume: pentru cânii de luxŭ ca dogge, buldog, neufundland, bernardin și alții asemenea acestora se plătescŭ 8 fl. pe anŭ; pentru cânĭ de speciă mai mică 4 fl.; pentru cânĭ de vênatŭ ca vișle și căpăi ai proprietarilorŭ, carĭ au dreptŭ de vênatŭ 1 fl.; pentru ogarĭ 3 fl.; pentru cânĭ de măcelarĭ 5 fl.

Nu se plătesce dare pentru doi cânĭ la păstorŭ, pentru cânii — câte unulŭ de casă — carĭ păzescŭ casele din locurĭ singuratice și depărtate de stradele comunei, pentru trei cânĭ de stână, carĭ păzescŭ turmele în munțĭ și pădurĭ; dela acestŭ numĕrŭ în susŭ se plătesce câte 1 fl. de câne.

Conscrierea cânilorŭ se face în luna Iulie, arătândŭ în timpŭ de 8 dile dela publicare fiă-care proprietarŭ ce câne are. Celŭ care în decursulŭ anului devine proprietarŭ de câne, sĕ anunțe în timpŭ de 3 dile la oficiulŭ comunalŭ. Cei carĭ se află, că tăinuescŭ cânele, se pedepsescŭ.

Intre altele mai prevede statutulŭ, că în birturĭ, în cafenele și în localurĭ publice nu este iertatŭ a fi adusŭ cânele. Cânii de casă trebuescŭ ținuțĭ în lanțŭ, și numai nóptea se lasă liberĭ, décă loculŭ este îngrăditŭ, séu închisŭ. Din timpŭ în timpŭ se cerceteză curțile, și décă cânele de casă se află diua liberŭ și fără botniță, se prinde, și se libereză numai după ce s'a plătitŭ în timpŭ de 8 dile pedépsa, în casŭ contrarŭ se ucide. Cânii de păstorĭ au sĕ fiă provĕduțĭ cu unŭ pociumbŭ legatŭ de lanțŭ dela grumadĭ pănă la genunchĭ.

Statutulŭ prevede mĕsurĭ și față cu cânii, carĭ presintă simptome de turbare, orĭ carĭ suntŭ turbațĭ. Proprietarulŭ în totŭ casulŭ trebue sĕ facă arătare primăriei.

Pedépsa în banĭ pentru proprietarii de cânĭ fără marcă, pentru proprietarii carĭ se descoperŭ, că au luatŭ marca dela unŭ altŭ câne, carĭ dau marca cânilorŭ lorŭ altorŭ proprietarĭ de cânĭ, carĭ punŭ la cânii lorŭ marcă falsă, orĭ carĭ nu șĭ-au anunțatŭ cânii pentru a fi supușĭ la dare, e pănă la 100 fl., orĭ cu închisóre corĕspundĕtóre.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Berlinŭ, 22 Iulie. „Kreuzzeitung“ aduce amĕrunte despre înaintărĭ de trupe rusescĭ în provinciile baltice. După aceste amĕrunte, aceste provincii erau cu totulŭ deșerte de cavaleriă și aprópe totalŭ deșerte de infanteriă, fiindŭ-că tóte trupele staționate mai nainte acolo au fostŭ grămădite pe linia Kovno-Dünaburg. — Impĕrătésa nu însoțesce pe împĕratulŭ germanŭ la visita ce o face acésta la curtea rusésca.

Buenos-Ayres, 22 Iulie. In contra a patru oficerĭ superiorĭ s'a pornitŭ cercetare pentru participare la o conjurațiune.

Belgradŭ, 22 Iulie. Adunarea partidei radicale ținută în Jagodina a fostŭ cercetată de 4000 delegațĭ. S'a votatŭ guvernului încredere pentru politica lui de până acum. — Pórta refusă orĭ-ce satisfacțiune în afacerea omorîrei consulului sêrbescŭ din Pristina.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 21 Iuliu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	102.05
Renta de hârtiă 5%	99.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.40
dto argintŭ	97.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.45
Bonurĭ rurale ungare	89.—
Bonurĭ croato-slavone	104.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguréscŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguréscŭ	139.60
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	127.60
Renta de hârtiă austriacă	88.25
Renta de argintŭ austriacă	89 35
Renta de aurŭ austriacă	109.30
Losurĭ din 1860	139.70
Acțiunile băncei austro-ungare	983.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	348.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	303.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.50
Napoleon-d'orĭ	9.23
Mărcĭ 100 împ. germane	56.92½
Londra 10 Livres sterlinge	116.35

Editorŭ și redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

l'Ingrese, se dicea, că e unŭ prințŭ englesŭ, care din pasiune pentru o viéță liberă și aventuriósă, se făcù căpitanŭ de bandițĭ. Ișĭ aduceau aminte, că și renumitulŭ Alfonso Piccolomini, duce de Mont-Mariano, din rĕsbunare, cam pe la finea secolului alŭ XVI, se făcù căpitanŭ de bandițĭ și-șĭ păstrà cu cavalerismŭ funcțiunea sa în decursŭ de dece anĭ de dile.

In acestŭ anŭ, prin luna lui Iuliu, călĕtoria o damă, îmbrăcată în negru și cam înaintată în vêrstă, dela Albergo Fenice pănă la Vicovaro. Fără sĕ dea atențiune istorisirilorŭ camerierei sale, despre nesiguranța drumurilorŭ, luà cu sine unŭ maurŭ, îi poruncì sĕ pună șéua pe unŭ catârŭ și sĕ-i caute unŭ călĕuzŭ pănă la Rofreddo. Cu totŭ prețulŭ, ce'lŭ oferise la începutŭ, nimenea nu cuteza sĕ însoțéscă pe dama acésta în primejdiósa ei călĕtoriă,—în fine găsì unŭ băiățandru cam de 15 anĭ, cu pĕrulŭ crețŭ și bine făcutŭ. Acesta se decise sĕ'i servéscă de călĕuză, se aruncà pe măgarulŭ sĕu fără șea, și în galopŭ plecà pe drumŭ înaintea damei, cântândŭ cu o voce puternică diferite melodii idilice. Tăcută și cufundată în gândurĭ 'i urma dama. Ea era de statură înaltă și slabă. Călĕuza cu tótă privirea lui cea ageră nu putù vedé fața damei din causa vĕlului ei celŭ desŭ.

Ajungêndŭ lângă mănăstirea San-Cosimato, se adresà băiatulŭ către damă. „Cum ar fi, Signora, décă amŭ face unŭ micŭ popasŭ la venerabilii părințĭ Franciscanĭ? Hm! Unŭ micŭ dejunŭ — unŭ *rifresco.* Mai departe nu vomŭ găsì nicĭ o casă, ér stâncile din prejurŭ nu suntŭ de mâncare, ér pe acestŭ părău nu curge vinŭ. Frumósă mai e mănăstirea San-Cosimato. Călugării cu inimă bună, părintéscă, — frumósa biserică și icóna făcĕtóre de minunĭ a Maicei Domnului!“

Dama clătinà din capŭ cu unŭ negativŭ și făcù semnŭ călĕuzei sĕ mérgă mai departe.

„Dracu póte sci“, murmurà elŭ în sine, „ce caută dama asta curiósă în munții noștri!“

(Va urma.)

Cursulŭ pieţeĭ Braşovŭ

din 22 Iuliu st. n. 18 0.

Bancnote romănescĭ	Cump.	9.20	Vênd.	9.22
Argintŭ românescŭ -	„	9.16	„	9.20
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.21	„	9.23
Lire turcescĭ - - -	„	10.45	„	10.50
Imperialĭ - - - -	„	9.45	„	9.50
Galbinĭ .	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ - - -	„	134.½	„	135.½
Mărcĭ germane - -	„	56.80	„	57.10

Discontulŭ 6—°/₀ pe anŭ.

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria I. Gross, şi în librăria Nicolae Ciurcu.

Nr. 8870—1890. 385,3—1

PUBLICAŢIUNE.

Din partea subscrisului magistratŭ se escrie prin acésta încă odată concursŭ asupra ocupărei unui locŭ din fundaţiunea lui Iosef Wehrmacher, devenitŭ vacantŭ în institutulŭ orăşenescŭ din locŭ pentru infirmĭ.

Competenţii, fără consideraţiune de confesiune, secsŭ şi naţionalitate, au de a'şĭ aşterne petiţiunile subscrisului magistratŭ până în *25 Augustŭ a. c.*, acludêndŭ conformŭ disposiţiunilorŭ fundaţionare următórele documente:

1. Unŭ testimoniu estradatŭ de căpitănatulŭ orăşenescŭ, vidatŭ de primarŭ şi de competentulŭ oficiu parochialŭ, cumcă atâtŭ petentulŭ, câtŭ şi părinţii, copii şi soţulŭ sĕu, suntŭ sĕracĭ, adecă, că nu posedŭ avere nicĭ mişcătóre, nicĭ nemişcătóre.

2. Atestatŭ de legitimare, cumcă petentulŭ aparţine oraşului Braşovŭ.

3. Testimoniu fisical-medicalŭ cumcă petentulŭ în urma defectelorŭ corporale se află în miserie.

4. Atestatŭ de nascere prin care petentulŭ are de a documenta, că a trecutŭ etatea de 40 anĭ.

Braşovŭ, în 19 Iulie 1890.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţi, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne: 10 óre 32 minute séra.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 43 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 4 óre diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ de persóne: 5 óre 30 minute diminéţa.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 33 minute după amédĭ.
Trenŭ de mărfurĭ cu vagóne de persóne: 12 óre 23 min. după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne: 5 óre 20 minute diminéţa.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 23 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 10 óre 31 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 13 minute după amédĭ.
Trenulŭ de persóne: 10 óre 17 minute séra.
Trenulŭ de mărfurĭ cu vagóne de persóne: 4 óre 20 min. după amédĭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ acceleratŭ / Trenŭ de pers	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.46	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriş			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕşel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Cluşiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriş	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vinţulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiuşŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blaşiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaşŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighişóra	11.06		1.50	5.39
Haşfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apaţa	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Braşovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timişŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucurescĭ	9.30		11 35	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ acceleratŭ	Tren de persóne
Bucurescĭ	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timişŭ	1.37		4.50	9.41
Braşovŭ	2.13		5.50	10.17
	2.4·	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apaţa	3.32	5.20		11.30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Haşfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighişóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediaşŭ	6.33	10.10		2.59
Copşa mică	6.46	10.32		3.13
	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blaşiu	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiuşŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vinţulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirişŭ	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Cluşiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădăşelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireşŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5 11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ acceleratŭ (Trenŭ omnibus)	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	2.20	4.10	5.50
Glogovaţŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulişŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6.52
Conop		5.38	7.17
Bĕrzava		5.53	7.33
Soborşinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasada		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăştia		9.12	11.14
Şibotŭ		9.34	11.39
Vinţulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiuşŭ		10.44	12.58

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ acceleratŭ (Trenŭ omnibus)	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiuşŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vinţulŭ de josŭ		1.56	5.44
Şibotŭ		2.23	6.06
Orăştia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborşinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulişu	6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5.50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Copşa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Copşa-mică	4.05	10.47	7.10
Şeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneşŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12 29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copşa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneşŭ	8.30	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	5.55	11.10
Copşa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoşŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Miraşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.25	7.—	

Simeria (Piski)-Petroşeni

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.43
Petroşeni	12.—	4.02	8.15

Petroşeni-Simeria (Piski)

	T. omn.	T. omn.	T. omn.
Petroşeni	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	7.24	5.54	10.20
Miraşteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoşŭ	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Aradŭ—Timişóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Simeria (Piski)-Unied.

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirişŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirişŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighişóra	10.52	5.28

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

	T. omn.
Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

	T. omn.
Bistriţa	1.16
Ţagŭ-Budatelecŭ	4 50
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.